

RUTES URBANES

DESCOBERTA DEL PATRIMONI URBÀ DE L'HOSPITALET

7

PUBILLA CASES-FLORIDA

1.9.

Els barris de Pubilla Cases i La Florida formen part del Samontà, a la zona nord del terme. Aquesta zona està definida, físicament, per un seguit de torrents i rieres que provenen de la serra de Collcerola, especialment de Sant Pere Màrtir.

Fins a mitjans del segle XVIII aquesta zona estava ocupada per masies que explotaven principalment la vinya. Però amb la construcció de la carretera que unia Barcelona amb Madrid, al voltant de l'any 1765, la zona va passar a tenir un cert protagonisme. (El traçat d'aquesta carretera era molt semblant al de l'actual carretera nacional-II. El nom de Pubilla Cases ve de la mansió que posseïa la senyora Casas, que va heredar les possessions del seu pare (d'aquí el mot de pubilla) i que a l'igual que la propera casa de Can Rigalt, són dos exemples d'arquitectura neoclàssica, per mig de les quals, els seus amos van voler demostrar riquesa i noblesa als nombrosos viatgers que circulaven per la carretera. Aquestes dues explotacions van conèixer en aquesta època un gran esplendor basant-se en els beneficis que els proporcionava el caràcter comercial de la seva producció vitivinícola, en el mercat local especialment. Però la plaga de la fil·loxera (la primera notícia en aquesta zona és del 1892, en una finca de Les Planes), va destruir en dos anys la major part de les vinyes. Es van replantar garrofer, camps de blat, oliveres, vinyes, però ja sense tanta intensitat. Algunes terres van ser venudes per a la instal·lació de bòvils.

El desconeixement del desenvolupament d'aquesta zona fins a mitjans del segle XX és, encara avui, molt gran. Malgrat tot, en les primeres dècades del segle es constata l'existència de bòvils (com la de Balanyà —avui parc dels Ocellets— La Redentora —avui escola de F. P. Pedraforca— o la dels valencians —avui plaça de la Llibertat— etc...) que proveïen la demanda de Barcelona en ple creixement, així com de les primeres cases unifamiliars, que van constituir els primers nuclis agrupats: La Granota o les Cases d'en Boter, etc...

Quan l'any 1926 l'Ajuntament va aprovar el pla d'urbanització de Puig i Gairal, aprofitant els atractius de la zona (Ben comunicada i en una altitud que assegurava la seva salubritat) i seguint els corrents naturalistes i higienistes d'actualitat en aquells anys va projectar una ciutat-jardí residencial i obrera per tota la zona que avui anomenem Pubilla Cases i Florida.

Evidentment els plans de Puig Gairalt no es van dur a terme, però ens en queden rastres: la nomenclatura dels carrers (bosc, roses, tarongers, etc...), el traçat dels carrers que respecten la planificació en part, de Puig Gairalt. D'aquesta manera podem veure carrers que conflueixen forma, i finalment l'estretor dels carrers, originàriament concebudes per allotjar vivendes unifamiliars.

Can Rigalt

És a partir dels 50 quan es van configurar els dos barris de la manera que els coneixem avui. Les necessitats del capitalisme expansionista emprades per la situació política que va crear la dictadura Franquista van donar com a resultat les aglomeracions de població que són avui Pubilla Cases i la Florida. La industrialització del país necessitava mà d'obra abundant i barata prop dels centres industrials i per això es va produir l'allau immigratòria dels anys 50 i 60. Aquest procés va produir conflictes d'interessos que el franquisme va resoldre en favor dels propietaris del sòl i les constructors privades.

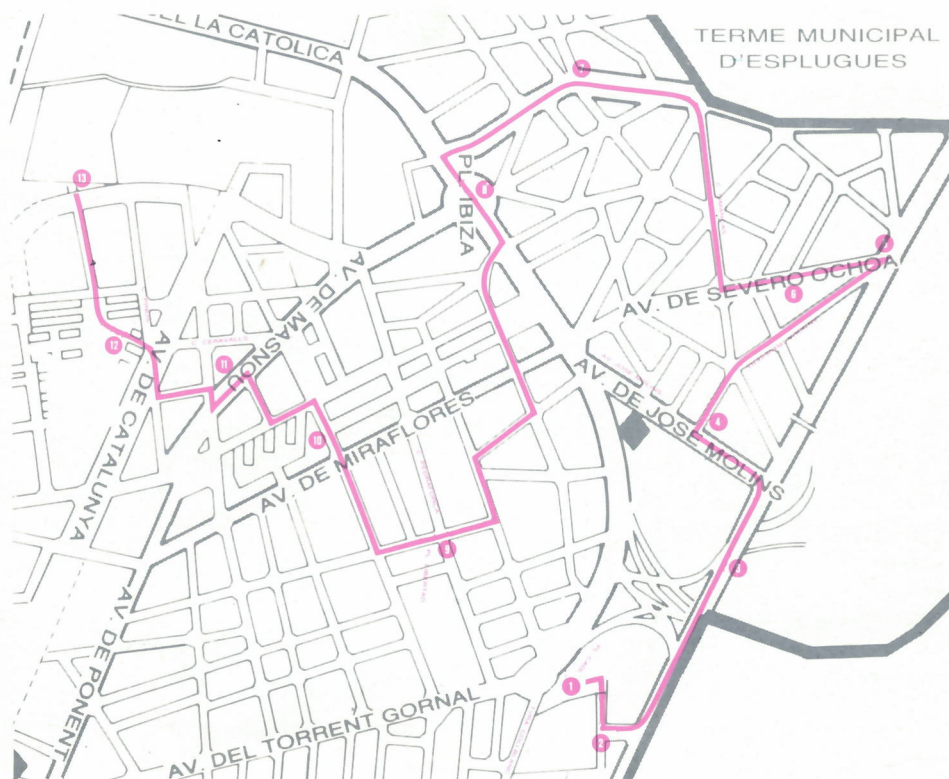
Així es va començar a construir el màxim d'habitatges sense respectar els ja deficients plans urbanístics.

A Pubilla Cases aquest procés es va produir sobre el ja descrit pla de Puig i Gairalt de ciutat-jardí, tot construint blocs sobre carrers preparats per acollir cases unifamiliars d'un pis, alternant amb l'autoconstrucció, que també va proliferar a La Florida.

A la Florida la primera operació immobiliària va ser de caràcter oficial: l'edificació dels blocs Onèsimo Redondo —avui blocs La Florida— l'any 1957. Aquests blocs eren de pèssima qualitat, la qual cosa els va convertir en el centre d'un fort moviment reivindicatiu ciutadà. Aquests moviments reivindicatius de barri van posar fre, en la mesura de les possibilitats, a l'especulació del sòl i van millorar la qualitat de vida.

Cronologia:

- 1741 Reconstrucció de Can Rigalt.
- 1761 Comencen les obres de la carretera Barcelona-Madrid.
- 1767 Comença la construcció de la Pubilla Cases.
- 1852 Es trasllada el cementiri al seu emplaçament actual.
- 1872 Es construeix el cementiri de Sants.
- 1892 Epidèmia de fil·loxera, les vinyes del Samontà són afectades durament.
- 1917 S'instal·la el receptor transformador de «La Canadenc», a la carretera de Madrid.
- 1921 Es construeixen les cases del carrer Ceravalls, futur nucli del Boter.
- 1926 Pla urbanístic de Ramon Puig i Gairalt.
- 1928 S'instal·len les clavegueres al carrer Martí Blasi. Aquest fet constata l'existència del barri de la Granota.
- 1957 Apertura de l'Avinguda d'Isabel la Catòlica. Aprovació del Pla parcial de les Planes. Construcció dels blocs de la FECSA. Construcció dels blocs de La Florida.
- 1958 Aprovació del Pla parcial de La Florida.
- 1969 Inauguració de la biblioteca Joaquín Costa a Pubilla Cases.
- 1973 Apertura de l'estació de metro de Pubilla Cases.
- 1976 Inauguració de l'Aula de cultura de La Florida.
- 1979 Inauguració del poliesportiu de les Planes.

Itinerari

1. Plaça Cadí. 2. Cementiri de Sants. 3. Can Rigalt. 4. Carrer antiga travessera. 5. Pubilla Cases. 6. Case-tes baixes de l'Avinguda Tomàs Giménez. 7. «Mercadillo» de Can Vidalet. 8. Avinguda d'Isabel la Catòlica. 9. Plaça de la Llibertat. 10. Casetes de la FECSA. 11. Carrer Ceravalls. 12. Blocs La Florida. 13. Les Planes.

L'elaboració de les rutes ha estat fruit de la col·laboració de l'equip de monitors-guia.

Acosta, L. / Carrasco, C. / Descarrega, E. / Domínguez, M. / Font, J. /
Freixa, L. / Marín, D. / Palomino, M. / Peña, J. / Planell, M. /
Recano, J. / Salmeron, J. / Santacana, C. / Santaló, J. / Santos, M.E.

MUSEU DE L'HOSPITALET

Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat